

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/44/2015
Identifikačné číslo spisu:	1111231786
Dátum vydania rozhodnutia:	26.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111231786.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: V., nar. XX.XX.XXXX, E., L., zastúpený: FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, IČO: 35 955 341, proti žalovanému: JN., so sídlom kancelárie Z. správca úpadcu PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE, so sídlom Poľná 1, Bratislava, IČO: 35 784 717, zast: JUDr. Magdaléna Kollárová advokátka, Legionárska 1/C, Bratislava, o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti a výšky popretej pohľadávky, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 5Cbi/1/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2015, č. k. 3CoKR/18/2015 - 24, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Bratislava I
č. k. 5Cbi/1/2011 z 08. decembra 2012 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave
z 29. apríla 2015 č. k. 3 CoKR/18/2015 - 24 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bratislava I
na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 5Cbi/1/2011 z 08. decembra 2012 odmietol žalobný návrh žalobcu zo dňa 21.09.2011, ktorým sa domáhal vydania rozhodnutia určujúceho právny dôvod, vymáhateľnosť a výšku jeho pohľadávky, prihlásenej a následne popretej správcom konkurznej podstaty úpadcu PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE, Poľná 1, Bratislava, IČO: 35 784 717, v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3K/95/2010 v celkovej výške 1.977,59 eur. Súd prvého stupňa uznesením vyzval žalobcu, aby preukázal udelenie plnej moci advokátskej kancelárii FUTEJ & Partners, s. r. o. priamo žalobcom, resp. nech predloží žalobu podpísanú samotným žalobcom ako konajúcou osobou. Uznesenie bolo doručené označenému právnomu zástupcovi žalobcu dňa 10.11.2014. Súd prvého stupňa následne podanie odmietol s odôvodnením, že žaloba bola podaná spoločnosťou FUTEJ & Partners, s. r. o. na základe plnej moci zo dňa 24.08.2011, ktorá jej bola udelená od fyzickej osoby - Adrianý Darovcovej, ktorá bola splnomocnená na zastupovanie žalobcu v predmetnej veci na základe plnej moci zo dňa 17.03.2011, nie je teda podaná oprávnenou osobou pre rozpor s ust. § 27 ods. 3 O. s. p.. Uviedol tiež, že nakoľko je žalobcom maloletý, musí byť súdu z plnej moci zjavné, že ju splnomocnenému zástupcovi udelil zákonný zástupca maloletého.

Voči vydanému uzneseniu podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu s odôvodnením, že podaním zo dňa 26.11.2014 doručeným súdu 22.12.2014, dodatočne predložil plnomocenstvo zo dňa 24.07.2014 udelené priamo žalobcom na jeho zastupovanie Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o. Žiadal, aby súd prvého stupňa v konaní pokračoval, resp. aby v zmysle § 210a O. s. p. o tomto odvolaní rozhodol súd prvého stupňa tak, že odvolaniu v celom rozsahu vyhovie a zruší uznesenie o odmietnutí podania žalobcu vydaného podľa ust. § 43 ods. 2 prvá veta O. s. p.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3CoKR/18/2015 - 24 z 29. apríla 2015 podané odvolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. ako podané neoprávnenou osobou s odôvodnením, že odvolanie zo dňa 03.03.2015 bolo podané spoločnosťou FUTEJ & Partners, s. r. o., pričom zo spisového materiálu nevyplýva, že bola doložená riadna plná moc na zastupovanie od zákonného zástupcu žalobcu - maloletého Tomáša Gaála, a odvolanie bolo teda podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu FUTEJ & Partners, s. r. o. dovolanie a žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I. na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/, O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Podľa dovolateľa je nedostatok zastúpenia účastníka konania odstrániteľným nedostatkom podmienok konania s tými procesnými dôsledkami, že súd sa musí v súčinnosti s účastníkmi pokúsiť tieto nedostatky odstrániť. Žalobca prostredníctvom splnomocnenej právnej kancelárie podaním doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 22.12.2014 v zmysle výzvy doplnil a predložil súdu plnomocenstvo udelené zákonným zástupcom žalobcu právnenému zástupcovi dňa 24.07.2014. Tým, že odvolací súd takto nepostupoval a neprihliadol na plnú moc doloženú v čase pred jeho rozhodovaním účastníkom konania, čím nedostatok podmienky konania zhojil, odňal tomuto účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom, resp. právnickou osobou založenou na účel výkonu advokácie (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením, preto dovolací súd skúmal otázku prípustnosti dovolania najskôr z hľadiska § 239 O. s. p., ktorý v odsekoch 1 a 2 taxatívny spôsobom vymedzuje, ktoré uznesenia odvolacieho súdu je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti uzneseniu, je prípustné, ak:

a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,
b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c).

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
b) ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky. Podľa odseku 3 ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znaleckom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu

vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Podľa § 241 ods. 2 O. s. p., dovolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z ustanovenia § 239 O. s. p. prípustnosť dovolania v predmetnej veci nemožno vyvodíť. Dovolací súd teda nie je oprávnený skúmať, aj keby sa toho dovolateľ výslovne dožadoval, či odvolací súd posúdil prejednávajúcu vec po právnej stránke správne, alebo či v konaní nedošlo k inej vade (odlišnej od vád taxatívne uvedených v § 237 O. s. p.), ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd môže skúmať iba procesný postup nižších súdov (odvolacieho aj prvostupňového), avšak výlučne z toho hľadiska, či konanie pred týmito súdmi netrpí niektorou z vád uvedených v § 237 O. s. p. (tzv. vady zmätočnosti). V zmysle tohto ustanovenia je totiž dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Na tieto vady, ktoré v podstate zodpovedajú absencii niektorej z podmienok konania (procesných podmienok, len za splnenia ktorých môže súd konať vo veci), prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, to znamená aj vtedy, keď neboli dovolateľom výslovne namietané, čo je záver, ktorý možno vyvodíť z druhej vety § 242 ods. 1 O. s. p.. Výskyt niektorej z týchto vád v konaní pred odvolacím súdom je vždy dôvodom na to, aby súd rozhodujúci o dovolaní, napadnuté rozhodnutie podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zrušil a to prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvého stupňa (§ 243b ods. 3 O. s. p.), ak sa preukáže, že aj jeho rozhodnutie (resp. konanie, ktoré mu predchádzalo) trpí niektorou z vád podľa § 237 O. s. p..

V prejednávanej veci dovolateľ výslovne namietal existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa postupom súdu účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Rozumie sa tým taký vadný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané, odňal tým účastníkovi možnosť konať pred súdom (R 23/1994). Odňal mu totiž možnosť brániť svoje práva alebo právom chránené záujmy v odvolacom konaní, keďže v prípade odmietnutia odvolania, odvolací súd rozhoduje bez toho, aby skúmal vecnú stránku napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo.

Po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom dospel dovolací súd k záveru, že k vytýkanému pochybeniu v konaní pred súdmi nižších stupňov skutočne došlo. Pochybenie spočívalo v nesprávnom postupe prvostupňového súdu pri odstraňovaní nedostatku zastúpenia a následne v nesprávnej úvahe odvolacieho súdu o oprávnenosti podať odvolanie osobu označenou na podaní obsahujúcom odvolanie, a to advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o..

Podľa ustanovenia § 22 veta prvá O. s. p. fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne, musí byť zastúpená zákonným zástupcom.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 O. s. p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa ustanovenia § 42 ods. 3 O. s. p. pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 O. s. p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať. Ak ide o podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, odošle súd uznesenie do 60 dní od doručenia takéhoto podania.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca podal žalobu dňa 22. 09. 2011 prostredníctvom advokátskej kancelárie FUTEJ & Partners, s. r. o., za ktorú žalobu podpísal jej advokát a konateľ - JUDr. Daniel Grigel'. K žalobe bolo pripojené plnomocenstvo zo dňa 17.03.2011, ktorým žalobca (konajúci zákonným zástupcom - matkou) splnomocnil Adrianu Darovcovú na zastupovanie v konkurze na majetok úpadcu PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE a o. i. aj zastupovať žalobcu v incidenčnom konaní. Splnomocnenec následne plnomocenstvom zo dňa 24. 08. 2011 splnomocnil advokátsku kanceláriu FUTEJ & Partners, s. r. o., v rovnakom rozsahu.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že zástupca žalobcu (ktorý žalobu za žalobcu podal a podpísal) nedisponuje riadnym plnomocenstvom na zastupovanie, a keďže ide o odstrániteľnú vadu konania, účastníka vyzval v zmysle ust. § 43 O. s. p. na odstránenie väd návrhu predložením riadneho plnomocenstva udeleného zástupcovi - advokátskej kancelárii FUTEJ & Partners, s. r. o. resp. na doplnenie žaloby o chýbajúcu náležitosť v zmysle ust. § 42 ods. 3 O. s. p., t. j. podpis žalobcu. Takéto uznesenie však (keďže je to výzva účastníkovi pri spochybnení existencie riadneho zastúpenia) súd doručoval len označenej advokátskej kancelárii. Hoci súd prvého stupňa postupoval odstraňovaním väd v zmysle zákona, doručoval uznesenie č. k. 5Cbi/1/2011-12 zo dňa 17.09.2014 výlučne do rúk advokátskej kancelárie, čo je priamo v rozpore s obsahom výzvy obsiahnutej v uznesení, teda výzvy na preukázanie existencie účinne udelenej plnej moci, výzvy adresovanej účastníkovi (keďže ide o pochybnosť o tom, že je zastúpený). Súd prvého stupňa teda nekonal s účastníkom samotným a následne bez ďalšieho uznesením č. k. 5Cbi/1/2011-16 zo dňa 08.12.2014 žalobný návrh odmietol podľa § 43 ods. 2 z dôvodu, že účastník nedoplnil návrh a nedoložil plnú moc na zastupovanie v konaní udelenú advokátskej kancelárii v súlade s ust. § 27 ods. 3 O. s. p..

Následne žalobca prostredníctvom advokátskej kancelárie FUTEJ & Partners, s. r. o. podal voči odmietajúcemu uzneseniu súdu prvého stupňa odvolanie, z ktorého vyplýva, že žalobca konal v súlade s výzvou a dňa 22.12.2014 predložil súdu príslušnú plnú moc, čo dokladal kópiou tejto listiny s odtlačkom podateľne Okresného súdu Bratislava I, na základe čoho žiadal zrušiť uznesenie o odmietnutí návrhu. Krajský súd uznesením z 29. apríla 2015 č. k. 3CoKR/18/2015 - 24 bez skúmania existencie plnej moci s ohľadom na skutočnosti tvrdené v odvolaní, odmietol odvolanie s odôvodnením, že odvolanie bolo podané spoločnosťou FUTEJ & Partners, s. r. o., pričom zo spisového materiálu nevyplýva, že bola doložená riadna plná moc na zastupovanie od zákonného zástupcu navrhovateľa maloletého Tomáša Gaála, a odvolanie bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Prítom v spise na č. listu 20 je založené podanie, z ktorého je zjavné, že dňa 22.12.2014 bolo do podateľne Okresného súdu Bratislava I oznámenie účastníka o tom, že žalobca udelil plnú moc advokátskej kancelárii a že takúto plnú moc - jej originál, predkladajú súdu. Je teda zjavné, že dňa 22.12.2014 bolo do podateľne Okresného súdu Bratislava I doručené podanie účastníka, ktoré však nie je založené v spise samotnom. Je tak dôvodná pochybnosť o tom, že súd správne postupoval pri osvedčení existencie doloženia plnej moci (nezaložil doručené listiny do spisu). Keďže ide o zjavný rozpor medzi obsahom spisového materiálu a tvrdením účastníka, ktorý doložil dôkaz o tom, že súdu určitú listinu doručil, bolo povinnosťou odvolacieho súdu zisťovať túto skutočnosť, keďže nedostatok zastúpenia zakladá

odstrániteľnú prekážku konania. Odvolací súd však vychádzal z neúplného obsahu spisu (napriek tomu, že z odvolania bolo zjavné, že listina bola súdu prvého stupňa doručovaná) a svojím postupom tak prispel k tomu, že účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Keďže súd prvého stupňa nepostupoval v súlade so zákonom a uznesenie nedoručoval priamo účastníkovi konania (v tomto prípade jeho zákonnej zástupkyňi) tak, aby mohol zabezpečiť osvedčenie riadneho zastúpenia pri existencii pochybnosti o tom, že takéto zastúpenie je účinne udelené v súlade s ust. § 27 ods. 3 O. s. p. a uvedený nedostatok nebol odstránený ani v konaní pred odvolacím súdom, ktorý vychádzal zo zjavne neúplného obsahu spisového materiálu, odňali súdy svojím postupom žalobcovi ako účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Výskyt niektorej z väd uvedených v § 237 O. s. p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní; zároveň je ale tiež samostatným dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243b ods. 1 O. s. p.), lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na túto vadu Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 243b ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.